

Qui més qui menys, tot el món en rebrà les conseqüències

¡Que negre que està el cru!

Amb el recent acord a què han arribat 11 dels 13 països productors de petroli de l'OPEP d'augmentar la producció de cru, s'alleugereixen els temors d'una possible restricció de petroli i s'estabilitzaran els preus del mercat. Tot i així, la crisi del Golf Pèrsic encara continua.

El conjunt de les conseqüències econòmiques produïdes per la crisi del Golf Pèrsic són imprevisibles en funció del caire que prenguin els esdeveniments en els pròxims dies.

La repercussió més immediata de la invasió de Kuwait ha estat la del preu del barril de petroli, ja que aquests dos estats produeixen 163 milions de tones l'any, és a dir, el 8% del que produeix el conjunt de l'OPEP. Si, a més a més, l'Iraq envaís l'Aràbia Saudita, llavors totalitzaria quasibé el 40% de la producció de petroli.

Malgrat l'acord a què han arribat 11 dels 13 països de l'OPEP (Iran i Iraq s'hi van manifestar en contra i Líbia no ho tenia gaire clar) en la reunió celebrada a Viena la setmana passada, en què es va decidir augmentar la producció de petroli per tal d'afrontar les restriccions dels 4.000 milions de barrils diaris que produïen l'Iraq i Kuwait, el preu del petroli seguirà mantenint-se alt mentre continuï el conflicte del Golf, tot i que els preus segurament s'estabilitzaran una mica al voltant dels 22-26 dòllars el barril.

Amb aquesta decisió de l'OPEP s'assegura que no hi haurà restriccions de petroli encara que els membres de l'organització han demanat als països consumidors que també facin ús de les seves reserves. Alguns països, com Venèçuela, començaran immediatament a augmentar la producció en 300.000 barrils diaris. Aquest augment de producció i l'increment del preu del petroli faran que, a curt termini, aquests estats es beneficiïn de la crisi del Golf.

La dependència internacional del petroli com a font d'energia ha tornat a posar de manifest la necessitat de buscar altres fonts alternatives. De la Comunitat Europea, els països que més depenen del petroli per al consum energètic són Portugal (70'4%), Grècia (61'5%), Itàlia

(60'8%) i l'estat espanyol (53'8%). Tant la RFA com França s'autoabasteixen per a les seves necessitats energètiques en més d'un 50% i el Regne Unit, com és productor de cru, encara en sortirà beneficiat a curt termini. De tota manera, les exportacions petrolíferes sols li representen el 6'4% del total.

El Japó és el país que més depèn del petroli, tot i que té molta eficiència energètica, però això mateix també fa que li sigui més difícil retallar l'ús de l'energia en la seva producció.

Per contra, la Xina, estat que fins ara havia perdut part de les seves relacions comercials amb l'exterior, les veurà recuperar perquè en produeix 134 milions de tones anuals, la qual cosa representa una quarta part de l'entrada de divises.

Brasil és un altre dels països que es troba fortament afectat per la crisi, ja que aquest país gasta 6.000 milions de dòllars a l'any en la importació de petroli, i el 30% d'aquestes importacions provenen de l'Iraq i Kuwait.

EUA, per la seva banda, tot i ser el segon productor mundial, importa el 52% del seu consum d'hidrocarburs i abasteix en un 48% la demanda interior. Els 700.000 barrils diaris que rebien de l'Iraq i Kuwait faran que augmenti la producció interna, cosa que no els anirà malament a les companyies petrolíferes perquè en els cinc últims anys havien reduït la seva producció de 9 a 7 milions de barrils diaris. A més, EUA té la intenció d'augmentar la producció de petroli d'Alaska fins a 140.000 barrils diaris en acabar l'any.

Els països que realment ho tenen negre són els més subdesenvolupats i els de l'Europa de l'Est. Si bé alguns països de l'Àfrica negra són productors de metalls preciosos (or i plata), la qual cosa els pot compensar l'envestida, el cas és que, en general, els països d'Àsia, Àfrica negra i Amèrica Llatina tenen una economia molt deteriorada, sobretot pel gran deute

exterior que arrossegueu i que ara podria veure's fortament incrementat.

L'Índia, per exemple, està perdent les reserves de divises i recursos, i de cara a l'any que ve la factura petrolera podria ascendir a 850 milions de dòllars. El Pakistan realitzava el 40% de les seves importacions de petroli amb l'Iraq. Al Líban estaven a punt de posar en marxa un pla de reconstrucció del país que tenia un pressupost de 2.000 milions de dòllars, principalment finançats per Kuwait. Filipines ha perdut el 22'5% dels seus aprovisionaments de petroli. A més, estats com l'Índia o Filipines tenien molts emigrants a Kuwait i l'Iraq, uns 170.000 índis i uns 93.000 filipins, que ara tornen cap als seus països respectius sense béns i sense feina.

Aquest mateix fet, el retorn d'emigrants, tindrà una forta repercussió a Egipte, estat que ingressava més de 1.000 milions de dòllars a l'any en concepte de les transferències que feien els més de 400.000 egipcis que hi havia a l'Iraq i Kuwait.

L'EUROPA DE L'EST

En general, els països de l'Europa de l'Est consumeixen molta energia per unitat de producció. Ara, la crisi del Golf pot ser un fre a l'intent de posar en marxa una economia de mercat.

Des de 1948 l'URSS, primera productora mundial de petroli, subministrava el cru a la resta de països de l'Europa de l'Est a preus estipulats en el marc del Consell d'Ajuda Mútua Econòmica (CA-ME) però a partir de gener d'aquest any, per la necessitat de disposar de divises convertibles, la URSS va començar a vendre cru en monedes convertibles i a preu de mercat.

Països com Txecoslovàquia, Hongria o Bulgària estan patint la reducció de subministrament soviètic. Així, Bulgària hauria de pagar el 120% del total dels

seus ingressos en divises convertibles per mantenir l'actual nivell de consum en cas que el preu del cru es fixés a uns 30 dòlars el barril. Txecoslovàquia hauria d'invertir el 90% dels seus ingressos en divises, Hongria el 21% i Polònia el 33%.

La paradoxa és que tots aquests estats, en dècades anteriors, havien mantingut relacions amb l'Iraq, aliat de l'URSS, i tots ells en són creditors, o bé per crèdits concedits o bé pel subministrament d'armes i béns d'equip. L'Iraq deu 1.200 milions de dòlars a Bulgària i 500 a Polònia, que fins ara els recuperaven a canvi d'importar petroli.

D'altra banda, segons fonts del Banc Internacional de Pagaments, els préstecs de la banca occidental a Iraq pugen a 8.400 milions de dòlars i els depòsits iraquians totalitzen 3.300 milions de dòlars. Per contra, la banca occidental deu 8.000 milions de dòlars a Kuwait encara que posseeix 17.600 milions de dòlars en depòsits kuwaitians.

I és que Kuwait té invertits a l'estranger uns 15 bilions de pessetes, 10 dels quals a través de KIO, fons d'inversió creat ara fa 25 anys pel ministeri de finances kuwaitià. A més, Kuwait disposa de més de 2 milions d'unces d'or a Europa (uns 800 milions de dòlars), cosa que representa les dues terceres parts de les reserves totals. Amb la invasió de Kuwait, l'Iraq s'ha quedat el 35% de les reserves, uns 410 milions de dòlars.

EL FONS D'INVERSIÓ KIO

Aquest fons d'inversió, a més de controlar el 72% del Grupo Torras, el 14% de l'empresa automobilística alemanya Daimler Benz, el 25% de la química Hoechst i el 9'8% de l'empresa britànica British Petroleum, controla també el 100% de la Kuwait Petroleum International.

Precisament per aquest fet, l'Aràbia Saudita ha anunciat que reduirà les vendes de cru a cinc petrolieres japoneses en un 16% per tal de destinar-lo a les tres refineries petrolieres de la companyia Kuwait Petroleum International, que fins ara adquiria uns 400.000 barrils diaris de petroli kuwaitià.

El Grup KIO participa en sectors com el paperer, l'alimentari, l'enginyeria, química i immobiliari. A causa de l'embargament decretat per l'ONU, són precisament els sectors industrials, alimentaris, armamentístics, químics i de construcció els més afectats.

Tot i així, els ministres d'Afers Estrangers dels dotze països membres de la Comunitat Europea aprovaran, segurament el 17 de setembre, una excepció a l'embargament comercial decretat per la CE el passat 8 d'agost, perquè no s'apliqui aquest embargament als béns del grup KIO ni puguin quedar-se en mans de Saddam Hussein.

L'Iraq, per la seva banda, és un estat que depèn de les importacions de productes alimentaris i de béns d'equip sobretot. Així, el 27'6 % de les importacions de l'Iraq provenen de la Comunitat Europea i el 36'6% de les exportacions (el 99% de les quals són petroli) són cap a la Comunitat.

La CE produeix el 22'4% d'aliments que importa Iraq. I és que aquest país va importar productes agrícoles per valor de 2.900 milions de dòlars l'any passat, és a dir, el 25% del total de les seves importacions.

Així, per exemple, l'any passat va importar el 88% de blat provinent d'Austràlia i els EUA, el 98% de sucre provinent del Brasil i la CE, el 80% d'arròs d'EUA i Tailàndia, el 50% d'ous provinents de Turquia i EUA i un 50% més de productes alimentaris diaris pro-

Les dues cares de la moneda

El conflicte del Golf Pèrsic significa una distorsió pel que fa a les exportacions de productes provinents dels Països Catalans, ja no sols per l'embargament decretat per l'ONU a Iraq i Kuwait sinó per les repercussions indirectes que això comportarà a tota l'àrea d'influència dels països àrabs (Líban, Síria, Iraq, Jordània, Aràbia Saudita, Kuwait, Qatar, Emirats Àrabs Units, Bahrein, Oman i Iemen).

Així ho manifesta Juan José Martínez, cap del departament de Comerç Exterior de la Cambra de Comerç de Castelló, en afirmar que "els efectes indirectes poden ser els més importants en els propers mesos per la incidència de la crisi en la cotització del dòlar, en l'economia nord-americana i en la possible recessió en la resta d'economies

occidentals".

El País Valencià va exportar, l'any 88, productes per valor de 15.171 milions de pessetes a Aràbia Saudita, 3.197 milions a Kuwait i 59 milions a Iraq.

PÈRDUES MILIONÀRIES

Castelló va exportar l'any 89 per valor de 60.000 milions de pessetes, sobretot d'empreses del sector del taulell, sabates i mobles. El valor total de les exportacions de productes ceràmics esmaltats i no esmaltats de Castelló va ser de 52.236 milions de pessetes dels quals 5.113 milions van anar cap als països àrabs.

Del total d'aquestes exportacions, 347 milions, un 0'6%, van anar cap a Iraq i 636 milions, un 1%, cap a

Kuwait. Algunes de les empreses de Castelló afectades són Alfa Ceràmica, S.A., Azulejos Alcor, Porcelanosa, Taulell S.A. i Undefasa.

A València, segons fonts de la Cambra de Comerç, els sectors més afectats són els de béns de consum com mobles i el tèxtil de la llar. Empreses com Taymobel, Revyresa o Confecciones Sulfi mantien relacions comercials amb Iraq i Iran. Així, Taymobel S.L. va tenir un volum total d'exportació de 29 milions de pessetes.

El 81% d'aquestes exportacions van anar cap a Aràbia Saudita i el 5% a Kuwait. Confecciones Sulfi va exportar per valor de 197 milions de pessetes, 45% cap a Aràbia Saudita i un 6% als Emirats Àrabs. S.A. Little Kid va tenir un volum d'exportacions de 148 milions dels quals el

16% va anar destinat a Aràbia Saudita i el 12% a Kuwait. Revyresa, dels 185 milions d'exportació, el 12% va anar cap als Emirats Àrabs, el 34% a Aràbia i l'11% a Kuwait.

Les exportacions des de Catalunya, l'any 87, van arribar als 912 milions de pessetes, sobretot de sectors com el tèxtil, les joguines, artesanía i decoració.

D'aquestes exportacions, 677 milions van ser vendes efectuades a Kuwait i 235 milions de vendes a Iraq. Empreses com S.A. Sampere, amb 137'5 milions, Socimex, 69 milions, o Miguel Gonzalez Lladó, 39, s'han vist afectades per la crisi.

En canvi, l'empresa Vispro, que fabrica caretes antigàs, podria obtenir uns 600 milions de beneficis a causa de la demanda d'exportació.

vinents d'Europa. Tot i així, malgrat l'embargament, Saddam Hussein encara està tranquil perquè compta amb unes grans reserves que li permetrien sobreviure a l'embargament ben bé durant tres mesos. S'ha de tenir en compte, a més, que la població iraquiana està força acostumada a les condicions desfavorables patides durant tants anys de guerres diverses.

DESPESES MILITARS

D'altra banda, el Pentàgon va fer públiques la setmana passada les despeses que per als EUA significarà el desplegament militar al Golf Pèrsic. Des que va iniciar-se el conflicte, el dos d'agost, fins a finals de setembre, el cost del desplegament militar de 60.000 homes i material bèl·lic serà de 250.000 milions de pessetes, a banda de la factura energètica que això representa per als Estats Units, que pot arribar a 30.000 milions de pessetes.

Tot plegat encara posa més difícil la situació econòmica que, ja abans d'iniciar-se el conflicte, patien els Estats Units d'Amèrica. El dèficit pressupostari dels EUA va pujar a 25.900 milions de

dòlars el juliol d'aquest any, un 52'9% més respecte al mateix període de l'any passat. El dèficit comercial, en els sis primers mesos de l'any, va ser de 45.810 milions de dòlars, un 15'7% menys que l'any passat, però ara aquest dèficit podria veure's fortament incrementat per les conseqüències de la crisi del Golf.

Mentrestant, però, el departament nord-americà de defensa ha anunciat que vendria a Aràbia Saudita material bèl·lic divers (avions F-15, tancs, llançamisils...) pel valor d'entre 6 i 8.000 milions de dòlars.

REPERCUSSIONS DIRECTES

A l'estat espanyol, les conseqüències de la crisi del Golf també es deixen notar. A primers d'any, s'estimava que el dèficit comercial de l'estat arribaria a 3'68 bilions de pessetes a finals d'any, un 15% més que el de l'any passat. Aquesta xifra, però, era sobre el preu del barril del petroli a 18 dòlars i a un canvi del dòlar a 110 pessetes.

El ritme de refredament econòmic va fer pensar que, juntament amb la baixada del dòlar, ajudarien a situar el dèficit en 3'5 bilions de pessetes, tan sols un

9'3% més que l'any anterior. Però ara es torna a estimar en 3'61 bilions, un 12'8% més respecte l'any 89, això preveient que el preu del barril sigui de 25 dòlars i que el canvi del dòlar se situï en unes 107 pessetes.

Si el dòlar continua baixant, l'augment del preu del cru no es notará tant. I és que l'estat espanyol importa el 62% del cru a l'OPEP, el 20% a Mèxic, el 10% a l'URSS i tan sols un 2% prové del mateix estat. En aquest cas, la plataforma Casablanca de la refineria de petroli de Tarragona, la qual havia reduït la seva producció en un 34% en els últims anys, haurà d'incrementar-la altra vegada.

La previsió de recaptació de l'estat per carburants per al conjunt d'aquest any era de 862.000 milions de pessetes en front dels 694.000 milions ingressats l'any passat. Fins al 30 de juny l'estat havia recaptat 360.000 milions de pessetes. Si el preu del barril de petroli se situa en 27 dòlars, la factura petrolera dels últims cinc mesos de l'any pujarà a 1.250 milions de dòlars. Suposant que el dòlar es fixi a unes 96 pessetes, la factura petrolera s'incrementarà, en el que queda d'any, en 115.200 milions de pessetes, xifra inferior als 168.000 milions de pessetes que l'estat ingressarà de més aquest any pels impostos sobre el petroli.

Tot i així, algunes de les repercussions de tot aquest afer que més directament es notaran en les butxaques dels consumidors seran l'augment del preu dels carburants, que aquest mateix dimarts 4 de setembre podria situar-se entre 87 i 89 pessetes el litre de benzina super.

D'altra banda, les companyies aèries ja han anunciat que pensen estudiar l'augment del preu dels bitllets donat que les despeses de carburants representen el 15% del total del cost del bitllet. Metros, autobusos i taxis també podrien incrementar ben aviat els seus preus del passatge.

D'altres mesures que podria aplicar el govern per esmorteir les conseqüències de la crisi serien la limitació de l'ús dels cotxes particulars, la reducció del consum elèctric de les companyies elèctriques que funcionen amb fuel-oil i restringir el límit de velocitat dels cotxes i motos a 80 quilòmetres l'hora tant per carretera com per autopista. Tot plegat, es vulgui o no, són els efectes d'una crisi en la qual està implicat tothom.

Silvia Monfort